

Docentenhandleiding – Klinische Les (30 min)

Thema: Oog voor Naasten en Nabestaanden (ON2)

Doelgroep: MBO-Verpleegkunde (niveau 3–4)

1. Lesdoelen

Na afloop van deze les kunnen studenten:

1. Uitleggen waarom aandacht voor naasten essentieel is binnen palliatieve zorg.
2. De verschillende rollen van naasten en zorgverleners benoemen.
3. Minimaal twee manieren noemen waarop zij naasten actief kunnen ondersteunen in de praktijk.

2. Benodigdheden

- PowerPoint: “ON2 basisdia’s”
- Whiteboard of flip-over
- (Optioneel) Behoeftenkaartjes of voorbeeldsituaties

3. Tijdsplanning (30 minuten)

Start – 5 min Kern – 20 min Afsluiting – 5 min

4. Gedetailleerd lesverloop

START – 5 minuten

1. Opening (2 min)

- Toon de dia: *Waarom aandacht voor naasten?*
- Start vraag voor de groep:
 - “Welke ervaringen hebben jullie met naasten in de zorg? Wat ging goed? Wat was lastig?”
- Neem maximaal 2 reacties om de tijd te bewaken.
Alternatief : in 2 of 3 tallen starten om dit te bespreken Ligt aan de veiligheid van de groep.

2. Uitleg van de leerdoelen (3 min)

- Benoem de drie leerdoelen.
- Benadruk dat naasten een vast onderdeel zijn van goede palliatieve zorg.

KERN – 20 minuten

3. Waarom aandacht voor naasten? (5 min)

- Gebruik de dia's met o.a. eQuiPe-studiegegevens.
- Kernpunten om te benoemen:
 - Emotioneel welzijn van naasten is vaak lager dan dat van de patiënt.
 - Ondersteuning van naasten verbetert zorg én samenwerking.
 - Ook ná overlijden blijft zorg voor naasten belangrijk.
- Reflectievraag:
 - “Welke voordelen zie jij in het samenwerken met naasten als zorgverlener, verpleegkundige?”

4. Rollen van naasten en zorgverleners (7 min)

- Gebruik de dia: *Zie jij de naaste helemaal?*
- Leg vier rollen toe:
 - Partner in zorg
 - Schaduwcliënt
 - Persoonlijk betrokkene
 - Ervaringsdeskundige
- Koppel dit aan rollen van de zorgverlener: samenwerken, ondersteunen, faciliteren, afstemmen.

Mini-opdracht (duo's): - Laat studenten 1 situatie bedenken waar een naaste twee rollen tegelijk heeft. - Laat één duo kort delen.

5. Praktische ondersteuning (5 min)

- Toon de dia's over de ON2-toolkit.
- Leg uit wat er beschikbaar is: brochures, zakkaartjes, handreikingen.
- Vraag de groep:
 - “Noem twee manieren waarmee jij morgen al een naaste beter kunt ondersteunen.”
- Schrijf 3–4 voorbeelden op het bord.

6. Resultaten ON2 interventie (3 min)

- Bespreek de dia: *Wat levert de ON2 interventie op?*

- Benadruk:
 - Meer bewustzijn
 - Structuur
 - Betere samenwerking
 - Hogere tevredenheid van naasten

AFSLUITING – 5 minuten

7. Samenvatting (2 min)

Herhaal kernpunten: - Naasten horen bij goede zorg. - Ze hebben eigen behoeften. - De verpleegkundige heeft een sleutelrol. - ON2 biedt praktische ondersteuning.

8. Exit-ticket (3 min)

Laat studenten op een papiertje of mondeling één zin formuleren: - “Dit neem ik mee uit deze les: ...” Laat 2 studenten dit delen.

5. Tips voor de docent

- Houd het tempo strak—de les is kort.
- Maak gebruik van praktijkvoorbeelden wanneer studenten weinig inbreng hebben.
- Wees alert op emoties; ervaringen met overlijden kunnen gevoelig liggen.
- Gebruik zakkaartjes of foldermateriaal als concrete voorbeelden.

6. Suggesties voor vervolg

- Verdiepende workshop “Reis van de Naaste”.
- Praktijkopdracht: Interview een naaste over zijn/haar ervaringen.
- Toepassingsopdracht in stage: Gebruik de toolkit gedurende één week.

Einde handleiding.